

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó
1-én, 10-én és 20-án

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

A cigány.

Irtá: ... l ... t.

(Folytatás.)

Hogy mire képes a szökésben lévő cigány, arra jellemző példa az alábbi eset.

Foglyot kísért a páczini örs egy járőre S. A.-Ujhelybe, Biri Jóska fiatal, de már rovottmultu cigányt. A megbilincselte cigány szabályszerűen a járőr előtt mentelt. Az út mindkét oldalán terjedelmes kukoriczatablák voltak. Amikor a menetelő társaság egy, az utat derékszögben átszelő és áthidalt, elég mély árokhoz közelített, a cigány nekiiramodott, e pillanat alatt eltűnt az árok innenső oldalán, a másik pillanatban az árok tulsó oldalán kapaszkodott fölfelé s a harmadikban eltűnt a kukoriczatengerben. A járőrvezető nem vesztette el lélekjelenlétét s miután a rákiáltásnak nem volt foganatja, egy lövést tett a kukoriczásban eltűnő cigányra s abban az irányban azután ő is meg társa is találomra leadott még néhány — mint később kiderült eredménytelen — lövést.

A minden irányban megejtett nyomozásnak meglelt az eredménye; a páczini örs parancsnoka másodmagával elfogta harmadnapra Biri Jóskát a karádi (Zemplén m.) határban tanyázó cigányoknál, akik nagyban foglalatostkodtak az ápolásával.

A járőrvezető első lövése ugyanis korántsem volt eredménytelen, mert a lövedék átment a cigány jobb czombján. Daczára ennek az elég súlyos sérülésnek Biri a legnagyobb sietséggel menekült tova; útközben megszabadult bilincseitől is, még pedig akként, hogy megbilincselte karjait teljes erővel vagdalta egy hid vasalt karfájához mindaddig, míg az egyik láncszem elpatlant; e közben bal alkarján csonttörést is szenvedett s ily sérülésekkel képes volt a több mint 20 kilométeres távolságot hibetetlenül rövid idő alatt megtenni.

Ha tehát annak a kérdésnek az elbírálásáról van szó, hogy valamely esetről a megsebesült, vagy megsérült cigány képes volt-e még azt, vagy azt a cselekményt elkövetni, vagy teljesítményt végrehajtani, akkor más mértékkel kell mérnünk a cigányt, mint más emberfiát. Hasonlóképen kell cselekednünk, ha az a kérdés

merül fel, hogy mikor keletkezhettek egy, a cigányon lévő frissen hegedt seb? A bíráló jól teszi, ha a rendes emberi gyógyidőtartamot jelentékenyen megkurtítja, «mert» — amint azt egy sokat tapasztalt sebész mondta — «a cigányon látni, hogy miként heged be a sebe».

Ezt a gyors gyógyulási képességet a cigányok és azok hivei nem öröklött természeti képességüknek, hanem inkább azoknak az állítólag kitűnő hatású gyógyszereknek tulajdonítják, amelyek birtokukban vannak.

Egy notorius csavargó, aki sok éven át barangolt a cigányokkal s az azoktól eltanult fogásokkal fosztogatta a házakat és embereket, egy izben szóváltásba keveredett egy korcsmárossal s a dolog vége az volt, hogy a csavargó megkéselte a korcsmárost. Míg emez forgópisztolyból egy lövést tett a csavargóra, a mely ennek jobb alsókarját szétroncsolta s előrelátható volt, hogy gyors segélynyújtás nélkül elvérzik. Még volt annyi ereje, hogy egy ismerősének lakására elmenekült, aki több izben adott neki szállást s ez előtt akként nyilatkozott, hogy «ha sikerül még az én embereimhez (ezek alatt a cigányokat értette) eljutnom, akkor azok hamar meggyógyítják a sehemet, ha azonban nem juthatok el idejekorán hozzájuk, akkor el vagyok veszve». Ez a nyilatkozat is igazolja, hogy mily nagy bizalommal vannak az emberek a cigányok gyógytudománya iránt.

A belső betegségekkel — amelyeknek csakugy van alávetve a cigány, mint akármilyen más halandó — csak olyan könnyen küzd meg, mint a sérülésekkel, daczára annak, hogy azt gyakran a szabadban, vándorlás közben kell végigszenvednie.

A cigányokról való statisztikánk igen fogyatékos, de azért a szakértők bátran állítják, hogy a cigányok halálozási százalékaránya semmi esetre sem haladja meg a többi emberiségét s az is feltűnő, hogy sok cigány igen magas kort ér el, testi és szellemi frisségének teljes épsége mellett.

Rég ismeretes a vándorcigányoknak az az eljárása, hogy egyik utazó karaván a másikkal, vagy a karaván az ugyanazon vajda alá tartozó, de valamely ok miatt a többitől elmaradt tagjával híreket, utasításokat közöl

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

os. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház-utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becserezése. — Árjegyzék minden hangszerről külön kúldetik.

és pedig jelek útján. A cigányok bizonyos helyeken, mintegy ottlétük tanujául, társaik részére jeleket hagynak hátra és pedig nemcsak akkor, amikor ott tartózkodásuk ártatlan természetű volt, (vagyis nem loptak semmit, ami azonban vajmi ritka eset) hanem akkor is, amikor bűncselekményt követtek el azon a helyen; az utóbbi esetben természetesen egy nehezebben megtalálható helyen helyezik el a jelt.

A leggyakrabban előforduló jel egy függélyes irányban vonalozott háromszög () amely valószínűleg egy hárfát akar jelképezni; ezt a jelet ott alkalmazza legtöbbször, ahol fedél alatt töltötte az éjszakát a cigány. A kerítésre, fára erősített rongydarab szintén ismertető jel az utána jövő cigánykaraván részére; ezeket különösen utkeresztelésnél helyezik el, ahol az utána jövőnek a helyes és követendő utirány felől kétségei támadhatnak.

Összekötött vesszők, összefont ágak, sőt fű- és szalmaszálak is szolgálnak ismertető jelekül. A földbe szúrt háromvillás faág középső villája mutatja az előretartott karaván utirányát; az utszélen egymásra fektetett három kődarab ép oly érthetetlen semmiség a magunkajta embernek, mint amilyen beszédes jelkép a beavatott cigány részére.

Poros, homokos vagy hóval borított uton is alkalmaz a cigány irányjelet: ez rendszerint három, a porba, homokba ujjal vagy bottal rajzolt vonalból áll, amelyek közül a középső kissé hosszabb a másik kettőnél s ez mutatja az utirányt is. Természetes, hogy az ilyen jelek kevésbé maradandók s a szél, eső, hó hamar elmosa, vagy betemeti őket.

A tanulmányom elején említett, Wlislöcki egész csomó ilyen jelt látott a cigányokkal való kóborlása idején; érdemes közülök néhányat idesorolni. Szerinte az egyes cigánytörzsek, sőt az egyes személyek is (állati szőrökből, rongyból, fából, ágakból stb. készült) ismertető jeleket birnak. Ezeket a jeleket más jelekkel összekötik, hogy ily módon adhassanak hírt az utánuk jövőeknek.

Igy például a marhatrágyával bevont ilyen jel: intelem, hogy az utána jövő cigánykaraván óvakodjék a csendőrrjárőrökkel való találkozástól. Emberi ürülék szerencsét és eredményt jelent; egy orgonabokor ága betegség, egy félig megégett és egy szalmaszállal összekötött ilyen ág: haláleset (cigánynyelven «pillangófája»); fenyőág eljegyzést, fűzfaág születést, tölgyfalomb egy elutazott, vagy elzárt ismerősnek a visszatérését, egy nyirfaág a csendőrségnek egy sikerült fogását jelenti. Bőr vagy ruhadarab sietésre ösztönöz, vagy összejövetelre figyelmeztet.

Egy négyszögletű lyuk egy bőrdarabon várost, egy gömbölyű lyuk falut jelent. Így például, hogyha a bőrdarabon két gömbölyű, utána egy négyszög-

letű s ez után ismét egy gömbölyű lyuk van kivágva, ez azt jelenti, hogy a cigánynak két falun és egy városon kell átmennie, hogy az ezt követő faluban az összejövetel színhelyére érhesse.

A sertés sörteje várható szerencsét, kutyaszőr veszélyt és bizonytalanságot, üvegcserep egy állat elmulását jelentik.

Hogy a cigányoknak a jövőmondás és kártyavetés terén sokszor elért bámulatos «tudományát» és beavatottságát kellően értékelhessük, figyelmet kell fordítanunk azokra az írott és rajzolt jelekre, amelyeket ezek a barna ficzók átvonulásaik közben a házak falára szénnel rajzolnak, vagy késhegygyel karczolnak, amelyeket az avatatlan ember figyelembe sem vesz, amelyek azonban megbecsülhetetlen üzeneteket és felvilágosító adatokat tartalmaznak a barna rokonság részére.

Wlislöcki szerint a falra rajzolt kereszt azt jelképezi, hogy onnét semmit sem lehet elemelni, tehát hiábavaló lenne a fáradozás; kettős kereszt durva bánásmódot jelent; egy kör: bőkezűség; kettős kör: különösen jószívű emberek; két vízszintes és azt szelő két függélyes vonás: a birónak, vagy más hivatalbelinek a lakása; kettős kereszt s alatta két vízszintes vonal azt jelenti, hogy abban a házban betöréses lopás követtetett el, amelylyel cigányok gyanúsítatnak; néhány merőleges vonal azt az öröndetes tudósítást jelenti, hogy «itt találtunk (azaz loptunk) valamit»; a háromszög azt jelképezi, hogy itt jövőmondással és kártyavetéssel pénzt lehet keresni; egy kör, benne egy kereszttel bosszút jelent; két kigyóvonal azt jelenti, hogy a háziasszony busul, hogy nincsen gyermeke; egy kigyóvonnallal összekötött két merőleges vonal azt jelenti, hogy a háziasszonynak nem kell több gyerek; egy kör, amelyet egy kigyóvonal átszel, egy öreg nő halálát, ugyanaz két átszelő kigyóvonnallal egy öreg férfi halálát jelenti; ha pontok vannak ezekben a körökben, azt magyarázza, hogy a családban ezen halálesetekből kifolyólag örökösödési per van folyamatban; egy háromszöget átszelő kigyóvonal: a házigazda, két kigyóvonal a háromszögön át a háziasszony halálát jelenti; két kereszt között egy kigyóvonal azt jelenti, hogy az asszony kikapós és megcsalja az urát; viszont egy kereszt két kigyóvonal között a háziur csapodárságát bizonyítja; egy függélyes, alatta egy vízszintes vonal s ezalatt egy kereszt házassági szándékot jelent. Világos ebből, hogy a jövődőlésnél és kártyavetésnél ezek a jelek igen hasznos szolgálatokat teljesítenek, de tanujelei egyszersmind annak a bajtársias önzetlenségnek, amelylyel egyik banda a másik kezére játszik, meg nem felelkezve természetesen, hogy amaz is alkalomadtán viszonzni fogja az előzékenységet.

Ilyen jeleket itt-ott más csavargó tolvajok is használ-

Csúz, Rheuma, Köszvény

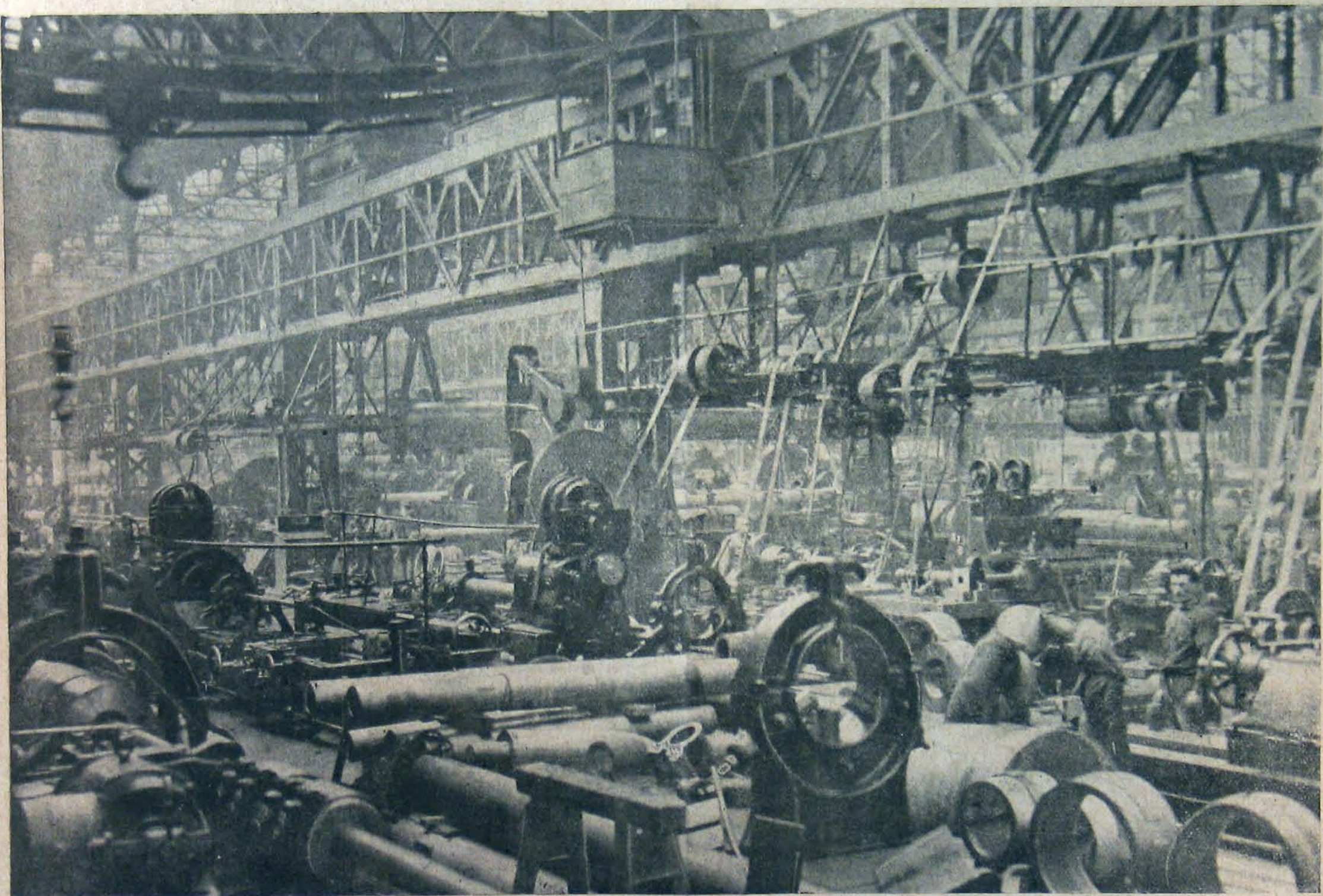
amely sok ezer hálát és orvosi vélemény szerint biztos hatású háziszser. —

Egyedüli készítő: Szenthe Lajos Patrona Hungariae

esetén próbálja meg a világhírű erősített **CAPCINE (Paprika)** kenőcsöt

háziszser. — Eredeti tégely ára háboru idejére 3-30 kor.

gyógyszertára, Budapest, Damjanich-utca 2. szám.

Ágyugyártás a Skodagyárban. — Agyuesztergályozás.

nak ugyan, de ez mindig amellett bizonyít, hogy az illető ha nem is telivér cigány, de hosszabb ideig tartózkodott közöttük s többek között jeleiket is elsajátította.

Téglás István cigányszakértő ismerteti az «Ethnographia» 1911-iki évfolyamának értesítőjében egy esetet, amikor egy ismerőse vándorcigányokat meglesett, amint az ut szélén jeleket hagytak hátra. — Az eset röviden ez. — 1895 nyarán egyik nap reggelén négy szekérrel utazó cigánykaraván érkezett Hadrévre. Állítólag Radnótról, hol egyik társuk fogva maradt, a hajnali órákban indultak el. Hadréven megpihentek, de ki nem fogtak, csak úgy az uton álldogáltak, mialatt a cigányasszonyok rendes szokás szerint itt-ott kártyát vetettek, jövendőt mondtak, gyógyítottak és kéregettek. Egy órai ottidőzés után hirtelen utrakeltek. Alig indultak el azonban, egy asszony elkezdett kiabálni, hogy a cigányok pár tyukját ellopták, mire néhány falubeli üldözőbe vette a cigányokat. Most ezek, hogy az üldözéstől szabaduljanak, a tyukokat ledobták s ezzel célt is értek, mert a falusiak az üldözéssel felhagytak s a kukoriczásba repült tyukok megkeresése végett a szántóföldekre letértek. A cigányok kocsijaikkal csakhamar elérték az Aranyos hidját. A hidon túl az ut kis kanyarodással a part magaslatára kapaszkodik, ahol kétfelé ágazik. A kapaszkodónál a haladásukat meglassított szekerekről néhányan leugráltak s rövid tanácskozás után az ut nyugati oldalán a lejtős part egy pontján valamit elrejteni látszottak. Mindezt az akkori ottani levita, egy mezei uton a faluba igyekezve, végignézte. A távolból úgy látta, mintha a cigányok a hid közelében elástak volna valamit. Kíváncsi lévén a fejleményekre a kukoriczásba állott és onnan figyelte munkájukat. Dolguk végeztével a cigányok nem az uton mentek fel, hanem a parton lévő ösvényen érték el a szélekycsárdi utat és ott a közeli korcsma mellett érték utól a szekereket. A korcsmán túl az ut melletti forrásnál a szekerek megálltak; ott ivóedényeiket megtöltötték és azután mindannyian gyorsan tovább hajtottak. Azt, hogy nem tértek-e le az utról Sősszentmárton felé, a levita már nem kísérte figyelemmel, mert alig indultak el a forrástól, a hidhoz sietett, honnan a part miatt a cigányok további útját már nem láthatta. Némi csalódást érzett, mert ásásnak nyomát sem látta, de feltűnt neki, hogy egy lósóska közelében a harmatos fű le volt tarolva és ott különféle dirib-darab tárgyak voltak jókora kavicsokkal lenyomtatva.

A tárgyaknak semmi jelentőséget nem tulajdonított ugyan, de ismerve Téglás Istvánnak a cigányok életmódja iránti érdeklődését, azokat egy zöldes üvegdarab és a kavicsok kivételével papírba tette és elhozta. Ezek

a tárgyak voltak: egy nagyfejű vasszeg; kovácmunka; hegyéből egy darab hiányzik. Egy kis faforgács, mely a véletlen folytán némileg egy kis bárdhoz hasonlít; egy cserépdarab; egy tyuk fehér farktolla, melynek pihéjéből az egyik oldalon és épen a középrészen egy három czm.-nyi kis rész hiányzik. Ugyanott a toll szára megvan törve, minek következtében a toll meghajlitott vége felfelé görbülve a kavics alól és a fű közül kiállott. A toll ezen vége a hid felé mutatott. Végül egy nyolcz czm. hosszú ócska fekete bőrdarab, melynek egyik végén sarkantyukerékekkel két párhuzamos cikk-cakkos vonal van benyomva. Ezekkel derékszöget képez egy benyomott s szélén kissé kidomborodó egyenes vonal, melyen kívül a bőrdarab szélén árral furt varrási lyukak sorakoznak egymás mellé. Ezek legtöbbje üres. Egy lyukban házi kenderczerina, egy másik lyukban vékony spárgadarab, a következőben sárga, a negyedikben szürkéssárga, az ötödikben fekete, azután piros és ismét egy lyukban fekete fonál, ezeken túl a bőr szélének közepe táján kék selyem czérnadarabka van bebogozva. A czérnák végei rongyos rojtot képezve csüngenek le a bőr széléről.

Ezek a tárgyak a már említett üvegdarabban a lósóska kövér levelei között úgy heverték s úgy voltak lenyomtatva, hogy fel nem tűntek. Egy kis távolságra ezen vázolt helytől és piros színű kő alatt egy piros színű rongy darab volt lenyomtatva; a rongyban foghagyma és egy lapos ólomdarab rejtett, melynek előlapjára durva bekarczolásal egy szakállas bajuszos emberi arc és a hátlapjára öt jobbra és három balra huzott vonal mélyed. Vastagságába spárga van befoglalva, melynél fogva ezt a tárgyat fel lehet akasztani, vagy a nyakra akasztva lehet viselni.

Kétségen felül áll, hogy a lelet egy igen érdekes cigány utijel, amely bizonyára a Radnóton fogvamaradt társuknak szolgált s amely sajnos eddig megfejtetlen maradt. Talán akad cigányokkal foglalkozó olvasóink között olyan, akinek sikerül megfejteni ezt az érdekes rejtvényt.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

A kapezabetyár.

Irta: Nyomozó.

Nevezhetném tarisznafosztogatónak is, mert bűncselekményeinek számszerinti legnagyobb, de kevésbé súlyos károkkal járó része — körülbelül 50 eset — a mezei munkások élelmiszertarisznájának kifosztása volt. Ezen a téren annyira ment, hogy közel egy éven át

HEGEDŰ

remek felszereléssel
10—12—15 20 korona

a legjobb minőségben az egész országban elismert elsőrangú magyar hangszertelepen

Reményi Mihály nál szerezhető be Budapesten, Király utca 58. sz.

Minden hangszerről külön árjegyzék kérésre.

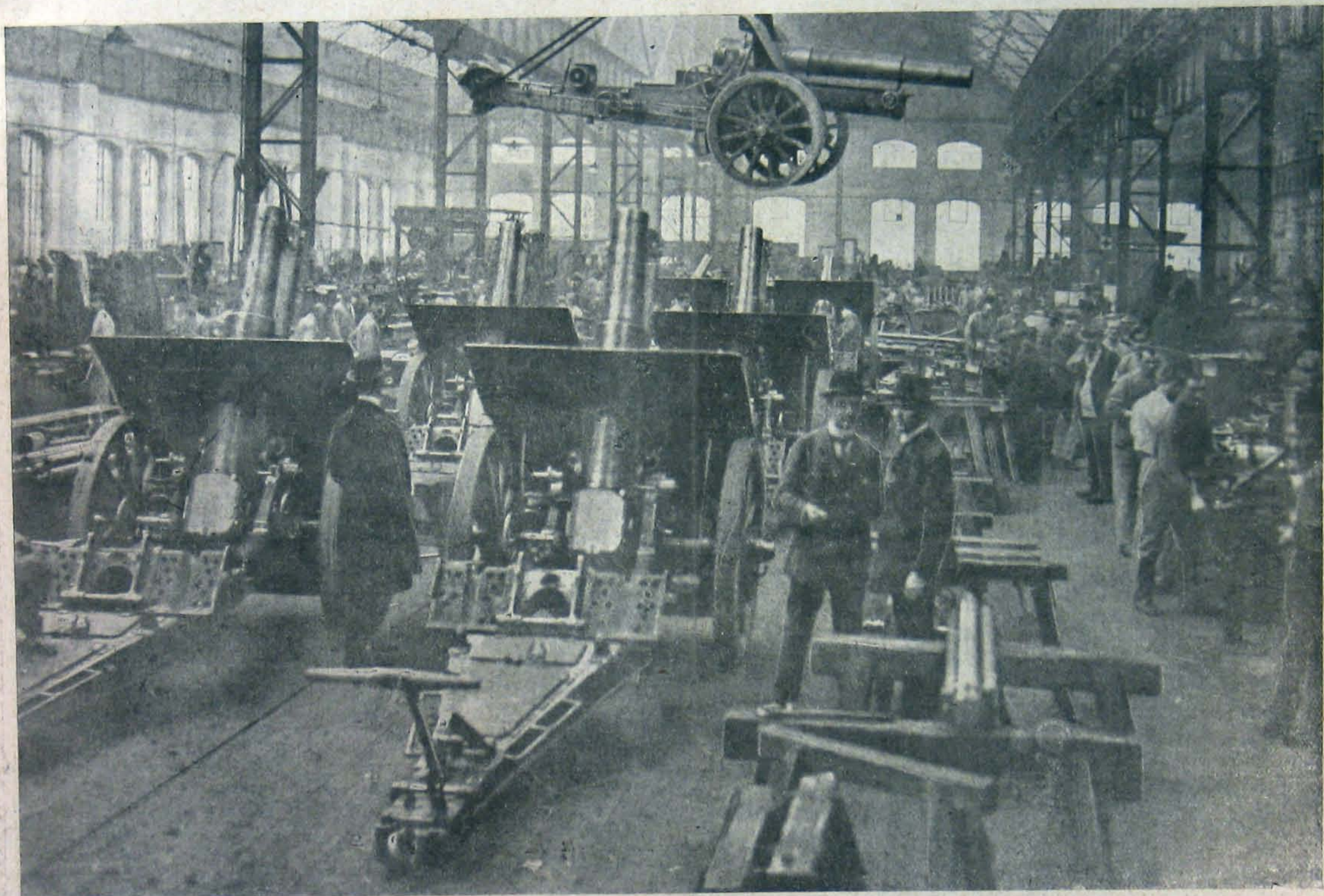
HARMONIKA

10 12 15 20 korona
finomabb 2 soros 30—40—50 kor.

GRAMOPHON

40 50—60 70 korona
legfin. azói gramofonszerkezettel

Ágyugyártás a Skodagyárban. — Szerelőcsarnok.

valóságos réme volt hat község határában dolgozó mezei munkásoknak.

A czimnek választott kifejezés azonban jobban megfelel a népies elnevezésnek. Olyan munkakerülő, állandóan sokáig sehol sem maradható, csavargóféle fiatal embereket tisztel meg a nagy közönség ezzel az elnevezéssel, akiket az imént említett türhetetlen tulajdonságaiknál fogva a társadalom általában nem szokott jószemmel nézni, kiközösítik mindenütt az emberek magok közül s a kik épen ezért és mivel rossz szokásukról lemondani nem tudnak, hányt-vetett sorsuk által mintegy rákényszerítve, apró-cseprő, leginkább élelmiszer lopásokból tengetik zaklatott életüket.

Hogy az ilyen lopások alkalmával kezük ügyében eső értékesebb dolgokat, pénzt s a szintén nélkülözött ruhaneműeket sem hagyják ott s így néha súlyosabb természetű bűncselekményeket is követnek el — amint az az alábbiakból is kitűnik — az a dolog természeténél fogva önként értetődik, ámbár, ha a valódi szándékot tekintjük, ez ő náluk csak alkalomszerű és csak másodszorba eső elhatározásnak számít.

Ilyen alak volt Jakovity Ivándékity Tamás bács-bodrogmegyei csavargó is.

Már maga a neve olyan különös, olyan visszariasztó hatása. De szerb, vagyis inkább bunyevác származásának egészen megfelelő. A fiatalkoron már tul volt, amennyiben 30 éves elmúlt. De még nem tudta annyira vinni ez idő alatt, hogy valahol, valamiféle minőségben, rendes megélhetést tudott volna biztosítani magának.

Hányt-vetett helyzetét tekintve szinte önként értetődik, hogy az enyim-tied közti különbség kötelességszerű felismerése nem volt gyenge oldala. Ismerős volt már a csendőrséggel is. Két ízben volt már velök dolga. Egyik ilyen találkozás folyományaként 1911-ben lopás miatt három havi fogházat, a másik alkalommal pedig súlyosabb természetű betörésről lévén szó, 1914 év elejétől kezdve másfél évi börtönt ült.

Éppen a háború közepén, 1915 évi június hó 29-én szabadult ki ez utóbbi büntetése letöltése után a börtönből s egyenesen sorozásra kellett mennie. Szerencsétlenségére alkalmatlannak találták s így előző csavargó életmódját folytatta tovább. Talán, ha bevált volna és hamarosan be kellett volna vonulnia, másképpen alakult volna a sorsa is, de így, bár éppen a legnagyobb munkaidő volt, a munkakeresés helyett, apró-cseprő élelmiszer-lopások útján tengődött közel négy hónapon át a nélkül, hogy valaki emiatt feljelentést tett volna ellene.

Tulajdonképen volt ő róla szó, mint ismeretlen tettesről, több helyen és több ízben a csendőrség előtt, mert Szabadka, Kiskunbalas, Bajmok, Pacsér, Jánoshalma és Felsőszentiván határaiban többen felemlítették megkárosíttatásukat a csendőrségi járőrök előtt, de

mert — amint már említettem — csekélyebb értékű élelmiszerek — kenyér, szalonna, egy-két pár bocsor — ellopatását panaszolták és mert ilyen csekélységek miatt egyik káros sem akarta félbeszakítani a munkáját s napokat mulasztani a bíróságokhoz való járkálással, a csendőrök beavatkozását egyik káros sem kérte.

Igy azután ez a különös nevű Tamás szabadon üzhette a tolvajlásokat hol az egyik, hol a másik határban, annál is inkább, mert a mint későbbi súlyosabb természetű hasonló bűncselekményei folytán kézrekerülvén, megállapíttatott, hogy egy-egy határban vagy községben igen rövid ideig tartózkodott, mert csak így kerülhette ki a hamarosan való leleplezhetést.

De nincs kizárva az sem, hogy az újabb és újabb sorozások előtt bujkált. Mert amint az másokkal is megtörtént, hogy két-három sorozásnál alkalmatlannak minősültek s egy újabb felülvizsgáláskor pedig beváltak, éppen úgy megtörténhetett volna ez ő vele is, hogy ha nem is fegyveres szolgálatra, de segédszolgálatosnak bevált volna, de hát ő a későbbi szemléken egyáltalában meg nem jelent.

Ilyen módon zavartalanul éledegelt egészen késő őszig, amíg t. i. a jó időben minden bokorban szállást talált, rossz időben pedig félreeső, elhagyott kunyhókban meghúzódhatott és csak akkor ment be valamelyik községbe vagy városba, ha valami szeszféltre vágya támadt, de akkor is csak igen rövid ideig tartózkodott valamelyik félreeső korcsmában.

Mikor azonban a késő őszi hideg idők bekövetkeztek és a mezei munka is megszűnvén, nem talált kifosztani való tarisznyát a határban, mint a téli időben megszorult vad, ő is a községeket kezdte megközelíteni.

Első alkalommal — 1915 október hó végén — Baharity Lukács szabadkai lakossal hozta össze a sors egyik külteki korcsmában. Ez éppen mulató kedvében lévén, ősi bunyevác szokás szerint asztalához hívta az előtte ismeretlen Jakovityot, majd pedig mikor már mind a ketten alaposan beszédtek a jóból, még a lakására is meghívta aludni. Jakovity ezt azzal hálálta meg, hogy az egyedül lakó gazdától, mialatt az mámorát aludta, egy jó csomó különféle élelmiszert és különféle ruhaneműket, 220 K értékben összeszedett és — természetesen — bucsu nélkül elillant.

A következő hónap elején Kapeller Miklósné Csikéria szőlőtelepi lakoshoz tört be s onnan 226 K készpénzt, egy kabátot, egy nickel zsebórát lopott el, összesen 290 K értékben.

Pár nappal később pedig a Kelebia pusztán Tampert Károly lakásába, mialatt ez és hozzátartozói répaszedéssel foglalkoztak, belopódzott és a szekrényt feltörve, 3 K 20 fillér készpénzt ellopotott.

Ekkor már pénzzel rendelkezvén, bement Szabadkára

Szántó Lajos gépfőraktára Szegeden

***** Zsótér-bérház, Városháza mellett. (Rákóczi lovas szobrával szemben.) *****

Csendőrségi fegyvergyári kerékpárok. Csendőrségi díszvarrógépek. Világhírű tűnéküli pathéfonok. Világhírű tűs gramofonok. Lemez újdonságok, kerékpár felszerelési cikkek, gummik, villamos zseblámpák és elemek főraktára.

Csekély havi törlesztés! • Képes főárjegyzékom díjtalan! • Csendőrségi Urak legkedveltebb bevásárlást helye.

és egy kisebb korcsmában iddógálva, szállást kért éjszakára a korcsmárostól, de onnan másnap reggel, mielőtt a korcsmáros felkelt volna, fizetés nélkül megugrott, sőt, hogy üres kézzel ne kelljen távoznia, egy ismeretlen zenésznek a korcsmában hagyott tamburáját vitte magával és még aznap korán reggel eladta egy másik korcsmában 12 koronáért.

E lopások miatt a határban a csendőrség, bent a városban pedig a rendőrség keresni kezdte az ismeretlen tettest, Jakovity pedig, hogy tovább is ismeretlen maradjon és elfogatását is kikerülhesse, a kiskunhalasi Öreg szőlők felé vette az utat s néhány napi csavargás közben, amint a Jánoshalmi szőlők között áthaladt, december 16-án ott egy szőlőkunyhót feltört, ott meghált s bucsuzóul a gazdának ott elrejtve tartott négy korona értékű dohányát magával vitte, másnap — 17-én — pedig a kiskunhalasi szőlőkben Fedora Imréné ottani lakos magára hagyott lakásába tört be s élelmiszerekben és ruhaneműekben 104 K értékűt ellopott.

Ezeket a ruhaneműeket valahol értékesíteni kellett, tehát bement Jánoshalmára s míg a kapott pénzben tartott, egyik-másik kisebb korcsmában iszogatót és meg is hált, majd pedig, mikor pénze elfogyott, december 24-én és a következő napokon három helyen is betört, de rosszul választván meg a működése színhelyét, csekélyebb értékű élelmiszereken kívül mást nem lophatott.

Az ezekről tett panaszok folytán Kustján Mihály őrmester bevezetvén a nyomozást, mindössze azt állapíthatta meg, hogy a nevezett személyleírásának megfelelő ismeretlen egyén az említett idő alatt több csizmadiánál és bocskorkészítőnél megfordult, csizmát, bocskorokat adott el, még pedig, hogy feltűnést ne keltsen és igaz tulajdonának higgyék, mindenütt megfelelő áráért, majd a korcsmában való szórakozás után nyomtalanul eltűnt.

Az ezután következő 1916. évi január és február hónapokban, amelyeket állítólag Szabadkán, Bajmokon és Felsőszentivánon töltött, konok tagadása folytán nem lehetett megállapítani, hogy kinél tartózkodott s így bűncselekmény gyanúja sem merült fel ellene.

Márczius hónapban azonban már megint elfogta a csavargási láz és a Kelebia pusztán kószálva, a már egyszer meglopott Tampert Károly lakásába tört be és onnan egy ócska kabátot és élelmiszereket lopott. Majd ismét Jánoshalmára ment s ott április 9-én Agócs Jánoshoz, 13-án Bányász Andrásához, 14-én Péntek Istvánhoz, 26-án pedig az izraelita hitközség épületébe tört be, mindenütt kisebb-nagyobb károkat okozván.

Innen azután Szabadka felé vette az utat, miközben találkozott Márton nevű nagybátyjával, a ki ittas fejjel bandukolt az uton hazafelé és afeletti örömeiben, hogy unokaöccsét viszontláthatja, meghívta ezt magához, de a szívesen látandó rokon az ittas embertől még utközben 40 K-t ellopott és a vendéglátás kedvező esélyei-

nek kihasználása helyett, már a város alatt elillant nagybátyja mellől és irányt változtatva, Bajmokra indult, s utközben május 3-án Schäffer György bajmoki tanyai lakos házába fényes nappal, az ablakon bemászva, 333 K készpénzt, kabátot, papucsot, harisnyát és dohányt, összesen 360 K értékben ellopott.

A következményekre számítván, Bajmokon ugyyszólván meg se pihent a szerencsés kezű tolvaj, hanem tovább csavarogva és kiéhezve, május 8-án a Kelebia-pusztán a már kétszer megkárosított Tampert Károlytól, betörés mellett újból, mintegy 26 K értékű élelmiszert lopott és a nagy területű, majdnem lakatlan pusztákon át a kiskunhalasi határba ment át, magát kipihenni. Itt a homokbuczkás, nyárfaerdős területeken minden cél nélkül bolyongva, május 11-én a Csóti Pál tanyai lakásához érkezett s miután senki sem volt odahaza, egy ásóval az ajtót felfeszítette és a lakásban különféle élelmiszereket és 1216 K készpénzt összeszedve, tovább indult.

Alig távozott el a lakáshól, mintegy kilométernyi távolságra találkozott a hazafelé haladó károssal és csak az mentette meg, hogy ez mindjárt meg nem gyanúsította, esetleg el nem fogta, hogy a károsnak egy pálinkás üvegjét, amelyből a lakásban és menetközben a pálinkát már kiitta és azt az ást, amellyel a lakást felfeszítette, mielőtt a károssal találkozott volna, eldobta.

Káros e tárgyakat hazafelé menet megtalálta ugyan és fel is ismerve, rosszat sejtett, de mire hazaért és megkárosíttatását felfedezte, Jakovity a homokbuczkás területen úgy eltűnt, hogy káros azt se tudta, merre keresse, pedig, hogy ő volt a tettes, azt egészen bizonyosra vette.

A jó summa pénzzel Kiskunhalasra ment a tolvaj s miután ott alaposan kiöltözködött, még aznap este vonattal átment Jánoshalmára s ott mint valami jómodu bunyevác gazda, négy napig olyan mulatást csapott, hogy mikor a mulatás után tovább utazott és Csávoly községben ütött tanyát, a Kiskunhalason vett cipőjét kellett eladnia 30 K-ért, hogy az ismeretlen helyen egyik korcsmában fogyasztottak árát kifizethesse.

Természetesen újból kereset után kellett néznie s míg e célból tovább csavarogva, május 23-án a felsőszentiváni határban bolyongott, hogy valami ennivalót lophasson, észrevette, hogy Markulin Jenő ottani lakos, kukoricza kapálás közben annyira eltávolodott visszahagyott holmijától, hogy a közbeeső terepemelkedés miatt oda sem láthat. Ezt az alkalmat felhasználva, az elhagyott holmikhöz lopódzott és az ott talált mellényből 77 K 40 fillér készpénzt, egy Polyák Kálmán névre szóló munkás-igazolványt és Markulin kenyerét, szalonáját ellopta és mindjárt Jánoshalma felé vette az utat, ahova már a déli órákban megérkezett.

De még az odamenet megtett uton sem tudott anélkül elhaladni, hogy egy pár szegény munkásembertől a bocskort el ne lopja. Így azután, mihelyt a községbe

megérkezett, első dolga az volt, hogy a bocskorokat egy, már ismert csizmadiánál eladta.

Kustyán őrmester, még mikor az előző betörések ügyében nyomozott és megtudta, hogy kiknél fordult meg az ismeretlen tettes és kiknek adogatta el a csizmákat, bocskorokat, már akkor felkérte ezeket az embereket, hogy ha ez az egyén újból megfordulna náluk, valamiképen tartsák fel azt, őt pedig, vagy távollétében az őrsöt értesítsék.

Ennek a felszólításnak már akkor megvolt a hatása, mikor Jakovity 8—10 nappal előbb Jánoshalman mulatott, amennyiben az egyik csizmadia véletlenül meglátta a feltűnően mulató bunyeváczt és felismervén benne a csizma- és bocskorárusítót, hamarosan besugta ezt a felfedezését az őrmesternek. De mivel ez éppen a mulatás utolsó óráiban történt, mire az őrmester felkészült, hogy az illető kilétét megállapítsa, ez már eltávozott a községből és ismeretlen irányba menvén, eredményesen üldözhető nem is volt.

Ezuttal azonban jobban ütött ki a dolog. Az a csizmadia ugyanis, akinek a bocskorokat eladta, felismervén nevezettet, nem tartóztatta ugyan fel, de midőn tőle eltávozott, utána sompolygott és amint észrevette, hogy az akkor még ő előtte is ismeretlen nevű egyén egy borbélyműhelybe megy, nyomban az őrsre sietett és bejelentette észleleteit az őrmesternek.

A borbélyüzlet nem is volt nagyon messze s így az őrmester Ádám Imre népfőlkölővel azonnal felkészülve, még borotválkozás közben meglepte a régen keresett Jakovityt. Nehogy azonban az illető öngyilkosságot kísérelhessen meg az esetleg kézbekapható borotvával, hozzá sem szólottak, hanem annak kijelentése mellett, hogy borotválkozni és haját nyíratni akarnak, a borbély válaszára, hogy üljenek le, mindjárt kész lesz a vendégével és rendelkezésükre áll, leültek és vártak.

Mikor aztán a borbély elvégezte a vendége megborotválását és annak ama felkérésére, hogy csinosan fésülje is meg, és hozza rendbe a bajuszát is, mert mulatni akar és lányokhoz is kerülhet — mindezeket befejezte — az őrmester elébeállott a fizetés után távozni akaró gavalléros vendégnek és felszólította, hogy mielőtt még mulatni menne, igazolja magát: kiesoda és honnan jött.

Jakovity meg se lepődött a felszólításra. Egyszerűen zsebébe nyúlt és elővette a délelőtti lopott munkás igazolványt s azt az őrmesternek átnyujtva mondá:

— Polyák Kálmán vagyok; nem vétettem senkinek; bocsáson el őrmester úr, mert a legközelebbi vonattal Szabadkára akarok utazni, mulatási szándékom nem ide, hanem oda szól!

— Előbb majd sorba meg fogja nevezni, hogy honnan szerezte az itt eladott bocskorokat és csizmákat, meg azután beszélünk a multkori betörésekről is — válaszolt

az őrmester Polyák szavaira, — és ha már mindenáron költekezni akar, itt is megteheti éppen úgy, mint a multkori mulatozáskor — folytatta tovább.

Azután pedig, hogy kellő foganatja legyen a figyelmeztetésnek, és hogy nevezett esetleges szökési kísérletének mindjárt eleje vétessék, nyomban megbilincsellette és megmotosztta és a nála talált 90 K készpénzt, egy doublé óralánczot elkobozta, majd a község házára kísérte a hülledező tolvajt. Egyelőre mellőzte az őrmester a kikérdezést. E helyett azonban a bocskorkészítőket és csizmadiaikat hívatta fel, a kik az előző időkben még ismeretlen embertől jóhiszeműen megvásárolták a viselt lábbeliket. És csak azután vette nevezettet kikérdezés alá, mikor ezek az emberek, mindannyian igazolták nevezett személyazonosságát annyiban, hogy ő volt az, a ki annak idején az említett holmikat eladta. Jakovity már ezek során meggyőződött, hogy a tagadás itt hasztalan lenne, tehát szépen beismert mindent. Sorra kerültek a jánoshalmi betörések, majd a szakasziparancsnokság által annak idején nyomozás végett közölt s már fentebb ismertetett más őrsbeli esetek is, amelyeket az ekként sarokba szorított tolvaj szintén beismert, aminek következtében sorra vették a határhán szét szórta lakó károsokat és az érdekelt őrsparancsnokságok közreműködése mellett és a károsokkal való szembesítések után, 148 óra alatt hitelesen megállapították mindazokat a bűncselekményeket, amelyeknek Jakovity volt a tettese.

A nyomozás legnagyobb részében azonban még mindig Polyák Kálmán néven szerepelt ez a bizonyos ismeretlen és csak akkor lett kétséges, mikor a legutóbbi lopását felderítették, hogy neki ehhez a névhez alig lehet valami köze. De mivel nevezett, a káros állítása után is erősen ragaszkodott ehhez a névhez, kilétének megállapítása iránt tovább kellett folytatni a nyomozást, annál is inkább, mert a bíróságnak a helyes név megállapítása nélkül át nem adhatták.

Az így folytatott nyomozás közben került nevezett Tóth Kása Péter őrmester, tavankuti őrsparancsnok elé is, a ki midőn hallotta, hogy kiléte még mindig nincs határozottan megállapítva s hogy még mindig ragaszkodik a Polyák Kálmán névhez, maga elé szólítva, régi ismerősre talált benne és azonnal leleplezte őt, hogy az előbb említett névhez csakugyan semmi köze nincs, mert az ő neve: Jakovity Ivándékity Tamás.

Ezen az alapon derült ki azután még az is, hogy a nagybátyját meglopta s ugyancsak a nagybátya igazolta azt is, hogy a Tóth Kása Péter őrmester felfedezésének helyessége minden kétségen felül áll.

Ez ellen már nem tagadhatott tovább a felismert tolvaj s így hitelesen megállapított néven kerülhetett a szabadkai kir. törvényszék elé, a hol három és fél évi fegyházzal büntették meg közel egy éven át elkövetett bűncselekményeiért.

ÖW SÁNDOR

Órák és ékszerész, Budapest, VIII. ker., József körút 81. szám. — Saját házában.

Őrs. és kir. Fensége József főherczeg kam. száll.

A m. kir. államvasutak, a m. kir. posta és távírda, ugyancsak am. kir. testőrségnek szerződéses óraszállítója. Dús raktár a legdivatosabb briliáns és arany ékszerekben, ezüst alkalmi ajándékokban, ugyancsak mindezenmű kiűnőn járó pontosan szabályozott zseb-, fal-, álló- és utazó-órákban. Saját nagyszabású műhelyben ékszerátalakítások és órajavítások jutányosan eszközöztetnek. A csendőrségnek kivételesen részlettízetési kedvezmény is nyújtatik. Kivételül jutányos árak! Dús választék! Pontos kiszolgálás! Árjegyzék ingyen és bérmentve. Óráknál írásbeli jótállás.

KÉPEINKHEZ.

Agyugyártás a Skoda-gyárban.

Az ágyu a modern háború legnélkülözhetetlenebb harci eszköze. Ágyu nélkül már el sem képzelhető a háború. Annyira nem, hogy valósággal megállapított tény ma már, hogy döntő csatát csak az a harczoló fél tudja megnyerni, amelyik a legtöbb ágyuval rendelkezik a támadásra, vagy a védelemre s a legalkalmasabb ágyuállásokat tudja kiválasztani különféle ütegei számára, a honnan t. i. a legjobb kilövés mellett, a terepet általánosan uralhatja s az ágyutűzhöz szükséges mozgásnak minden oldalról való lehetősége megvan.

Minthogy pedig a modern háború a régiektől eltérően, rendesen igen hosszú vonalakra és nagy területekre szokott kiterjedni, igen természetes, hogy minden állam hadseregének a különféle ágyuk ezreivel kell rendelkezni, hogy harczoló csapatai minden önálló egységét (legalább dandártól felfelé) a szükséges lövegekkel elláthassa és a sokféle eshetőség folytán ezekben beálló fogyatékot minden fennakadás nélkül esetről-esetre pótolhassa. E célból minden állam, amelynek csak módjában van, arra törekszik, hogy saját ágyugyáraiban állítsa elő ágyukban való szükségletét és az ezekhez szükséges löszereknek millióit.

Az osztrák-magyar monarchiában a mostani háború idejéig csak Ausztria területén voltak ágyugyárak, mert a legújabbban Győrben felállított egyetlen magyarországi ágyugyár (a Skoda-féle ágyugyár fiókja) éppen a háború folyamán kezdte meg a működését. A monarchia ágyugyárai között legnagyobb méretű és így gyártási képességére nézve is legelső helyen áll a képeinken bemutatott Skoda-gyár Pilsenben. Berendezéséről, a feldolgozandó anyagok minémiségéről, előállításáról és az ágyugyártás különféle részleteiről, a folytonos tanulmányozásokat követő kísérletezésekről egész kötetet lehetne írni. De maga az egyidejűleg közreadott néhány kép is eléggé illusztrálja, hogy e gyár óriási területén különféle műhelyekben, szerelő csarnokokban és munkatermekben a tisztviselőknek, mérnököknek és munkásoknak ezrei fáradoznak azon, hogy a monarchia hadseregének, esetleg a szövetséges kisebb államok hadseregének ágyu- és municzió szükséglete is, most a háború folyamán, minden tekintetben kielégítést nyerjen.

HIREK.

Egy járőr balesete. Baló István csendőr és Szakács Sándor népfölkelőből állott zágoni őrsbeli rendes szolgálati járőr, június hó 23-án délután két-három óra közötti időben, szolgálatát bevégezvén, őrsállomása felé tartott és a Barátosi faipar társulat faszállító vonatjára ült, hogy állomását hamarabb elérhesse. Az iparvasut, melyen a járőr ült, utközben a pályán veszteglő kocsikkal ütközött össze, minek következtében Baló csendőr a lábán és fején súlyos, míg a népfölkelő könnyű sérülést szenvedett.

Egy szökött orosz hadifogoly halála. Santa János perlaszi őrsbeli alörrmester, június hó 21-én, a perlaszi őrskörlethez tartozó erzsebetlaki réteken egy orosz hadifogollyal találkozott, a ki munkaadójától megszökött. Santa alörrmester a hadifoglyot elfogni és bekísérni akarta, a minekhez azonban ellenszegült. Santa alörrmester az ellenszegülővel szemben forgópisztolyt és

kardot használt, és ezekkel annak oly sérülést okozott, hogy a hadifogoly sérülésébe belehalt.

Gyilkosság. Kálmán Erzsebet fertősalmási 17 éves leány már huzamosabb idő óta szerelmi viszonyt folytatott Berki Zsigmond ottani lakos, 22 éves mezőőrrel. A leány szülei nem jó szemmel nézték a viszonyt, arról pedig, hogy leányukat Berkihez adják, hallani sem akartak. Berki Zsigmond felbujtására Kálmán Erzsebet június 22-ről 23-ra menő éjjelen Kálmán György és Nagy Eszter nevű szüleit, midőn ágyukban fekvé aludtak, baltával megtámadta s mindkettőt agyonverte. E borzalmas bűnügy nyomozását Halmi Mihály 1. oszt. őrmester Butyok János alörrmesterrel és Kertész Antal népfölkelő őrmesterrel folytatta le, melynek befejeztével a felbujtó és tettes a szatmárnémetii kir. ügyészségnek átadatott.

Kérelem. Paskovits Henrikné, népfölkelő neje, a brassói kerület riaszádai őrs farkasulvi különítményén szolgálatot teljesített Paskovits Henrik férjéről a román betörés óta hirt nem kapott. Ez uton kéri lapunk olvasóit, hogy ha férje sorsáról, esetleg mikénti eltűnéséről valamit tudnának, ezt vele, Várbely (Hunyad megye) címre közölni sziveskedjenek.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

Bezdán. 1—3. A csendőrségi illetékszabályzat 32. §-a csupán a dohányzó és nem dohányzó legénység között tesz különbséget. Utóbbiak részére a mérsékelt áru dohány fel nem vehető.

N. J. Forduljon szakaszparancsnokához, esetleg a legközelebbi szemlét tartó tiszti előjáróhoz.

1111. Gazdálkodásvezető. E költség az általányt nem terhelheti. Ha közzgazdálkodás nincs, úgy azt mindenki sajátjából tartozik fedezni.

Szücs csendőr. 1. Kérelmét őrskihallgatáson adhatja elő. 2. A kórházi költségek fedezésére nézve, mai szolgálati beosztásában, a csendőrségi illetékszabályzat rendelkezését mérve adók. 3. Igen; de ennek odaitélését szintén őrskihallgatáson kell kérnie.

1885. K. 1. Nézetünk szerint a közzgazdálkodást illeti. 2. Jún. 1-től kezdve a hadrakelt seregnél levők, míg a megöltés ország-részbeli később láttatnak el.

F. őrm. Tp. 647. A magyar és horvát csendőrlégénység vonatkozólag az intézkedések most vannak folyamatban,

Marosmenti. Nincs ugyan előírva, de a mai nehéz viszonyok között — nézetünk szerint — kivételesen megengedhető.

Rokkant. Forduljon vagy személyesen, vagy levélben a «M. kir. Rokkantügyi hivatal Dunabálperti rokkantiskolájához Budapest, VI., Váci út 57. sz.

10. V. D. J. Igen. 2. A tényleges szolgálattal töltött idő és a hadiévek beszámíthatnak. 3. Volt csendőrökre nézve nincs meghatározva; olyanok, kik a polgári életben nősültek, nem vétetnek vissza.

Havas. A hadapródjelölt őrmesternek tisztelogni tartozik.

Élelmezési pötlék. Nézetünk szerint a közzgazdálkodást illeti.

Cs. J. A szükséges előrelátás és megfelelő gondoskodás hiánya, a község előjáróságának mulasztását képezi.

B. Kincstári posztó beszerzésére vonatkozó rendeletről nem tudunk.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások:

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott, hogy

a legfelsőbb dicsérő elismerés ujólag — a kardok egyidejű adományozása mellett — tudtul adassék:

az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása és kitűnő szolgálatai elismeréseül:

Filla Ernő, egy portyázó hadtestnél beosztott V. sz. csendőrkerületbeli csendőrfőhadnagynak;

adományozni méltóztatott:

a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján:

az ellenség előtt teljesített különösen kötelességű szolgálataik elismeréseül:

Racz Lajos II., Urbán Imre, Tamás Márton, Sztoján József alörmostereknek, a II., Klutsch György, Mikala András alörmostereknek, a VII., Méra János alörmostereknek, az I., Gordán Bálint, Pap Demeter alörmostereknek, a II., Kis János III. alörmostereknek, a III., Ullreich József alörmostereknek, az V., Szikszai János alörmostereknek, a VI. sz. csendőrkerületben;

a háborúban teljesített különösen kötelességű szolgálatai elismeréseül:

Krisán Tódor alörmostereknek, a VI. számú csendőrkerületben;

különleges alkalmazásban teljesített különösen kötelességű szolgálataik elismeréseül:

Antalfalvi János és Onet Károly járásörmostereknek Szép Lajos, Benedek György 2. oszt. örmestereknek a II., Benke János 2. oszt. örmesternek, Radicsev József. Hubert Miklós, Jovocsin Zsarkó, Fülöp Pál alörmostereknek, a III., Novotny János 1. oszt. örmesternek, Horváth Alajos, Nagy Gábor 2. oszt. örmestereknek, Nemes János, Ács Béla, Dorogi László alörmostereknek, a IV., Janczer Márton 2. oszt. örmesternek, az V., Novák István járásörmostereknek, Kutasi Károly, Stranczli Lajos, Zsiga Ferencz, Horváth Ferencz X., Geiger József 2. oszt. örmestereknek, a VI. számú csendőrkerületben;

megengedni méltóztatott, hogy elfogadjassák és viselhessék:

a porosz királyi 2. oszt. Vaskeresztet:

Nagy István, a cs. és kir. V/69. tábori zászlóaljnál beosztott VI. sz. csendőrkerületbeli és

Czirenner József II. sz. csendőrkerületbeli csendőrfőhadnagyk.

Adományoztatott:

a hadrakelt seregnél.

Ő császári és apostoli királyi Felsége által erre felhatalmazott parancsnokság által:

az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismeréseül:

a 2. osztályú ezüst vitézségi érem:

Wagner Márton alörmostereknek, az I., Gödri Zsigmond, Szász Márton 1. oszt. örmestereknek, a VII., Szabó Károly csendőrnek, a IV. sz. csendőrkerületben;

a bronz vitézségi érem:

Kalmár Antal 1. oszt. örmesternek, az I., Szabó Ignác, Sárig Antal, Nagy Simon alörmostereknek, a VII., Szalma Mihály alörmostereknek, a II., Szatmári Dániel alörmostereknek, a VII., Ferenczi Károly 1. oszt. örmesternek, az V., Német József, Butta József, Takács Mihály, Vandel Kálmán, Kiss Boldizsár, Izér János, Péter Ambrus alörmostereknek, Pap Dömötör, Putics Mihály, Korodi Ferencz, Pap Péter Szántó János, Veres Mihály csendőröknek a VII. sz. csendőrkerületben;

a koronás vas érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján:

a háborúban teljesített áldozatkész szolgálataik elismeréseül:

D. Nagy József járásörmostereknek, a II., Kele János alörmostereknek, az V., Fonyadt Lajos alörmostereknek, a VI. számú csendőrkerületben;

a háborúban teljesített kitűnő szolgálatai elismeréseül:

Báthori János járásörmostereknek, Farkas Péter, Péter Zsigmond 1. oszt. örmestereknek, a II., Csiszér Albert, Báthori János 1. oszt. örmestereknek, az I., Szilágyi József 1. oszt. örmesternek, a VIII., Bruder József 1. oszt. örmesternek, a III., Kiss István 1. oszt. örmesternek, Szilágyi Mihály alörmostereknek, a VIII., Bartók Dániel alörmostereknek, a II., Csomor Alajos alörmostereknek, a III. és Domokos Mihály alörmostereknek, a II. sz. csendőrkerületben.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadjunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetét után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem kóti, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézkvények és chequék beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Vesztünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket

Tényleges állományba felvétetik:

1917. évi július hó 1-ével:

Német Albert, VI. számú csendőrkerületbeli ideiglenes nyugállományú csendőr járásőrmester, a megejtett újbóli felülvizsgálat alapján, mint «szolgálatképes».

Ideiglenes nyugállományba helyeztetik:

1917. évi július hó 1-ével:

Horváth Lajos I., VI. számú csendőrkerületbeli járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Pápa.

Grosz József, VII. sz. csendőr-kerületbeli törzsőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfölkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Brassó.

Boér Miklós, I. számú csendőrkerületbeli járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfölkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Nagyenyed.

Fodor Péter, VII. számú csendőrkerületbeli járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfölkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Csekmő (Aradm.)

Előléptettek:

1. oszt. őrmesterré:

1917. évi május hó 1-ével:

Poráda József, IV. számú csendőrkerületbeli 2. oszt. őrmester;

2. oszt. őrmesterré:

1915. évi május hó 1-ével:

Gyulai Ágoston, V. sz. csendőrkerületbeli vezető;

1916. évi október hó 1-ével:

Körmendi Károly, III. számú csendőrkerületbeli al-
őrmester;

1917. évi április hó 1-ével:

Bordák János és Ács Béla, IV. sz. csendőrkerületbeli
al-őrmesterek;

al-őrmesterré:

1915. évi január hó 22-ével:

Bán József, IV. sz. csendőrkerületbeli vezető;

1916. évi augusztus hó 22-ével:

Tornai Lajos, III. sz. csendőrkerületbeli csendőr;

1917. évi június hó 1-ével:

Varga Gábor, II. sz. csendőrkerületbeli csendőr, Laki János, a képviselőházi őrséghez vezényelt, V. sz. csendőrkerületbeli vezető és Csula György, III. sz. csendőrkerületbeli vezető;

1917. évi június hó 5-ével:

Mustos József és Bognár Mihály III. sz. csendőr-
kerületbeli csendőrök;

1917. évi június hó 15-ével:

Csárnyi János, III. csendőrkerületbeli csendőr;

1917. évi június hó 16-ával:

Gajda István vezető, Óvári Károly, Bánszki Mihály és Varga Márton csendőrök, a IV. számú csendőrkerület állományában;

1917. évi június hó 24-ével:

Gergely Albert Bertalan vezető, Ujhelyi Dezső, Rusz János I. és Török János csendőrök, a IV. sz. csendőrkerület állományából;

vezetővé:

1917. évi június hó 16-ával:

Todorán Péter, Lazák János, Oreskó József, Juhász Lajos I., Frank József és Hajdu Lajos, VI. sz. csendőrkerületbeli csendőrök.

Házasságra léptek:

Takács János 2. oszt. őrmester, Kocsán Annával,
1917. évi április hó 9-én, Homonnán.

SZÁNTÓ JÓZSEF

19 éve szállit kerékpárt, beszélő-gépet, varrógépet, gummit és felszereléseket az egész ország csendőrségének. Elismerő leveleim ezerszámra vannak. — Pontos cím:
SZEGED, VÁROSI BÉRPALOTA.

A világ legjobb harmonikái

Orgonahang, 2 váltóval 7 K, finom 9 K. Osodásan erős hang, 3 igaz váltóval 15 K. Egész zenekari hang 4 igaz váltóval 20 K. Erős szóló hangnak 18, 20, 25, 40 K. Finom kétsoros harmonikák, háromsorosak, grammatikus hangok is készülnek.

Gramofon

Osodásan erős, tiszta hangú beszélőgép 40 K, nagy «Union» szerkezettel 50 K. — Legszebb hanglemezek az összes dalok, zenék, operák, tréfás előadások stb. 80 fill.-től 4 K-ig. Javítási műterem.

Árjegyzéket az összes hangszerekről ingyen küld

MOGYORÓSSY GYULA

királyi szabadalmazott hangszergyár

Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. szám.

VÁRNAY L. SZEGED

csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek teljes raktára.

Felszerelési szükségletét igyekezzék mindenki sürgősen beszerezni, mert az áruk folyton drágulnak.

♦♦♦♦♦♦♦♦ Nagy készleteink folytán nálunk előnyösen vásárolhat. ♦♦♦♦♦♦♦♦